

Tillægsbetænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 23. maj 2006

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen

(Præcisering af folkeskolens formål, ekstra timer i dansk og historie, elevplaner, offentliggørelse af landsresultater af test, præcisering af det kommunale ansvar samt etablering af nyt råd for evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen)

[af undervisningsministeren (Bertel Haarder)]

1. Ændringsforslag

Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget har, efter at lovforslaget blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, stillet 11 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 1. marts 2006 og var til 1. behandling den 28. marts 2006. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget. Udvalget afgav betænkning den 9. maj 2006. Lovforslaget var til 2. behandling den 18. maj 2006, hvorefter det blev henvist til fornyet behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har, efter at lovforslaget blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i 1 møde.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har under den fornyede behandling af lovforslaget modtaget 1 skriftlig henvendelse fra Johan Juul Jensen, Maine, USA.

Undervisningsministeren har over for udvalget kommenteret den skriftlige henvendelse til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har under den fornyede behandling af lovforslaget stillet 1 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, S, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*. Flertallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (RV, SF og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget har stillet en række ændringsforslag, som har til formål at korrigere lovforslaget, således at lovforslaget iværksætter en skoleudvikling på grundlag af de styrker, som folkeskolen har, og som modvirker den centrale styring og kontrol, der kan hæmme skoleledelsernes, lærernes, elevernes og forældrenes engagement i hele folkeskolens udvikling. Der er således ingen ændringer, for så vidt angår målsætningen med lovforslaget, herunder styrkelsen af udviklingen af en evalueringskultur.

Ændringsforslagene indeholder tre overordnede ændringer til lovforslaget:

1. Den nuværende formålsparagraf fastholdes.
2. Test skal bruges pædagogisk i stedet for til kontrol. De med lov nr. 313 af 19. april 2006 indførte statslige nationale og obligatoriske test vendes indad mod skolens arbejde med at udvikle hele den konkrete skole og undervisningen. Der offentliggøres derfor hverken en national præstationsprofil eller indføres et statsligt kvalitetssystem via ensartede og sammenlignelige kommunale kvalitetsrapporter.
3. Rådgivning og vurdering af folkeskolen gøres mere uafhængig af ministeren og rettes også mod offentligheden, bl.a. for at berige den offentlige debat om folkeskolen og dens udvikling.

Enhedslistens medlem af udvalget er bekymret for, at indførelse af obligatoriske nationale test bliver et nederlagselement i folkeskolen frem for et pædagogisk redskab til gavn for lærerne. Indførelse af test vil blot medføre, at de elever, der har svært ved skolearbejdet, skal opleve flere nederlag.

Offentliggørelsen af testresultater skal officielt give forældre mulighed for at vælge skole efter fagligt niveau, men det faglige niveau vil i virkeligheden primært afspejle den sociale sammensætning af forældre. Offentliggørelsen af testresultater vil blive brugt til at skabe konkurrence mellem kommunerne. Derudover presses kommunerne, idet de skal lave kvalitetsrapporter, hvis skolerne i kommunen ikke lever op til de ministerielle faglige målsætninger og test.

Enhedslisten er imod obligatoriske afgangsprøver for alle elever, idet det vil hindre svagere elever i at tage enkelteksaminer.

Med elevplanerne får lærerne pålagt endnu en opgave uden ekstra bevillinger. Det vil komme til at gå ud over den ordinære undervisning og de øvrige aktiviteter på skolerne.

Enhedslisten er bekymret over den centralisering, der sker med oprettelse af Rådet for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Folkeskolen, hvor ministeren får beføjelser til at fastlægge, hvad rådet skal undersøge i folkeskolen. Enhedslisten kan derfor ikke støtte lovforslaget.

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for tillægsbetænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i tillægsbetænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i tillægsbetænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *et mindretal* (RV), tiltrådt af et *mindretal* (SF og EL):

Til titlen

- 1) Undertitlen affattes således:

»(Ekstra timer i dansk og historie, elevplaner for elever med særlige behov, præcisering af det kommunale ansvar samt etablering af nyt råd for evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen)«.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 2, 4 og 5]

Til § 1

2) Nr. 1 udgår.

[Opretholdelse af formålparagraffens nuværende formulering]

3) Nr. 3 udgår.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 2]

4) I den under *nr. 4* foreslåede affattelse af § 13, *stk. 2, 3. pkt.*, ændres »hver elev« til: »elever med særlige behov«.

[Krav om elevplaner kun for elever med særlige behov]

5) Nr. 5 udgår.

[Ingen offentliggørelse af landsresultat af test]

6) Den under *nr. 7* foreslåede § 40 a affattes således:

»§ 40 a. Kommunalbestyrelsen kan årligt udarbejde en kvalitetsrapport. Rapporten skal beskrive kommunens skolevæsen, skolernes undervisningsmiljø og skolernes opfyldelse af § 1, herunder det faglige niveau. Arbejdet med kvalitetsrapporten forankres på kommunens skoler og skal tage udgangspunkt i § 1.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan anvende andre metoder end kvalitetsrapporten, jf. *stk. 1*, til skoleudviklingen i kommunen. Det angives på kommunens hjemmeside, hvordan kommunen arbejder med udviklingen af skolerne i kommunen.

Stk. 3. Hvis kvalitetsrapporten eller andre indikatorer, jf. *stk. 1* og *2*, viser, at undervisningsmiljøet og efterlevelsen af § 1, herunder det faglige niveau m.v., ikke er tilfredsstillende, skal kommunalbestyrelsen i samarbejde med skolen udarbejde en handlingsplan med henblik på at forbedre forholdene.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal offentliggøre kvalitetsrapporter, anden dokumentation for skoleudviklingen og handlingsplaner samt skolebestyrelsers udtalelser herom på internettet. Oplysninger omfattet af tavshedspligt må ikke offentliggøres.«

[Forankring af arbejde med kvalitetsrapporten, andre måder at arbejde med skoleudvikling på end kvalitetsrapporter og opfølgning på kvalitetsrapporten eller andre indikatorer]

7) I den under *nr. 9* foreslåede § 57 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Rådet skal formidle sine vurderinger til offentligheden.«

[Rådet får til opgave at formidle gennem deltagelse i den offentlige debat m.v.]

8) I den under *nr. 9* foreslåede affattelse af § 57 b, *stk. 2, 1. pkt.*, ændres »Formandskabet« til: »Rådet«.

[Det samlede råd afgiver den årlige skriftlig beretning]

9) I den under *nr. 9* foreslåede affattelse af § 57 b, *stk. 2, 3. pkt.*, indsættes efter »beretningen«: », ligesom der kan afgives mindretalsudtalelser«.

[Mulighed for afgivelse af mindretalsudtalelse]

10) Den under *nr. 9* foreslåede § 57 c affattes således:

»§ 57 c. Danmarks Evalueringsinstitut varetager sekretariatsfunktionerne for rådet.

Stk. 2. Styrelsen for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Grundskolen varetager sekretariatsfunktionerne for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning, jf. § 51 a.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan henlægge opgaver til styrelsen.«

[Rådets sekretariatsfunktioner varetages af Danmarks Evalueringsinstitut]

11) I den under *nr. 9* foreslåede affattelse af *kapitel 11* udgår § 57 d.

§ 57 e bliver herefter § 57 d.

[Spørgsmål om manglende kommunal opgaveløsning henvises til det almindelige kommunale tilsynssystem]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 2, 4 og 5.

Til nr. 2

Ændringsforslaget medfører, at folkeskolelovens formålsparagraf fastholdes i den nuværende formulering. Den nuværende formålsparagraf afspejler et moderne, videnbaseret syn på læring uden at pålægge eleven et »ansvar for egen læring«. Tværtimod er det i formålsparagraffen tydeligt, at ansvaret er folkeskolens i samarbejde med forældrene. Samtidig fastholdes det, at der er ét mål med skolens virke, nemlig elevens alsidige personlige udvikling, og at vejen til dette er elevens tilegnelse af kundskaber, færdigheder, arbejdsmetoder og udtryksformer. Skolen holdes således fast på, at fagligheden er fundament og metode – og at fagligheden afspejles i både kundskaber, færdigheder, arbejdsmetoder og udtryksformer.

Endelig er det allerede i den nuværende folkeskolelovs § 1, *stk. 2*, klart, at lysten til at lære skal fremmes af folkeskolen og dermed også en forberedelse til videre uddannelse efter grundskolen.

Til nr. 3

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 2.

Til nr. 4

Ændringsforslaget medfører, at elevplaner kun skal udarbejdes for elever med særlige behov. Med særlige behov menes i forhold til folkeskolelovens § 1.

Til nr. 5

Ændringsforslaget skal sikre, at de statslige nationale og obligatoriske test bliver anvendt til at skabe en evalueringskultur og styrker lærernes muligheder for at tilrettelægge undervisningen. Der skal således ikke ske nogen form for national, regional eller lokal offentliggørelse af testresultater. Det er en central pointe for at de statslige test kan anvendes pædagogisk, og at resultaterne ikke anvendes til direkte eller indirekte kontrol. Derfor er det interessante, hvis det lykkes at udvikle hensigtsmæssige test, hvilken kunnen den enkelte elev viser, for så vidt angår undervisningens målsætning og ikke landsresultatet. Derved bliver det også lettere at fokusere på elevens progression i forhold til undervisningens mål og en vurdering af præstation i forhold til elevernes sociale baggrund bliver irrelevant som en generel betragtning.

Til nr. 6

Ændringsforslaget betyder, at arbejdet med kvalitetsrapporten forankres på den enkelte skole, således at kvalitetsrapporteringen tager udgangspunkt i den enkelte skoles samlede sæt variable, der kan give et dækkende billede af skolens virke og resultater. Det er således den enkelte skole, der skal udarbejde og have ejerskab til rapport og handlingsplan med skolebestyrelsen som ansvarlig i samarbejde med skolelederen. Arbejdet skal naturligvis ske med inddragelse af lærere, elever og forældre.

Samtidig slår ændringsforslaget fast, at skolens kvalitet er en helhed af skolens undervisningsmiljø, der afdækkes hvert tredje år gennem en undervisningsmiljøvurdering med tilhørende plan for opfølgning, opfyldelsen af § 1 og herunder de faglige resultater. Det betyder, at en skole med generelt gode faglige resultater godt kan finde, at kvaliteten ikke er god nok, fordi skolen er plaget af mobning, eller at der er mindretal af elever, der ikke klarer sig godt.

Der gives med det nye § 40 a, stk. 2, metodefrihed til kommunerne, hvad angår måden, hvorpå man arbejder med skoleudvikling. Også dette skal bidrage til, at skolerne ikke rangordnes, eller at skoleudviklingen ensidigt fokuserer på faglige resultater.

Som følge af at kvalitetsrapporten og skoleudviklingen er forankret på skolen, men i respekt for at folkeskolen er en kommunal opgave, hvad angår økonomi og tilsyn, fastslås, at kommunalbestyrelse og skole skal samarbejde om at udarbejde en handlingsplan for at rette op på eventuel dårlig kvalitet.

For at modvirke uønskede risici for rangordning af skoler afstås der fra centrale regler om kvalitetsrapporter og skoleudvikling. Samtidig undgås en statslig detailstyring af kommunalbestyrelsens tilrettelæggelse af arbejdet med skoleudvikling. Det sikrer også, at kvalitetsarbejdet ikke bliver snævert eller skævt i forhold til de konkrete lokale udfordringer og problemer.

Til nr. 7

Det er væsentligt, at den offentlige debat om folkeskolen styrkes. Det vil være en væsentlig berigelse, at Rådet for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Folkeskolen med ændringsforslaget får til opgave at formidle sine vurderinger gennem deltagelse i den offentlige debat, afholdelse af konferencer m.v.

Til nr. 8 og 9

Rådet for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Folkeskolen er bredt sammensat, men med det tunge ministerudpegede formandskab er der risiko for, at rådgivning og vurderinger bliver ensidige, hvis ikke hele rådet er ansvarlig for rådgivningen. For at sikre, at der bliver spændvidde i rådets vurderinger, gives mulighed for egentlige mindretalsudtalelser.

Til nr. 10

For at give Rådet for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Folkeskolen det bedste og bredeste grundlag for dets rådgivning og vurderinger, findes det hensigtsmæssigt, at Danmarks Evalueringsinstitut varetager sekretariatsfunktionen for rådet. Evalueringsinstituttet har en bred og dyb erfaring med evaluering i folkeskolen og har med kendskabet til uddannelsessystemet i øvrigt et fundament for, at rådets rådgivning kan tage læringsperspektivet og det videre uddannelsesperspektiv med i betragtning. Det giver samtidig rådet en større uafhængighed af regeringen og dermed en bredere legitimitet i rådets rådgivning.

Til nr. 11

Af hensyn til at sikre, at statens nationale obligatoriske test og kvalitetsrapporter ikke direkte eller indirekte bliver centraliserede kontrolredskaber, findes det ikke hensigtsmæssigt, at undervisningsministeren har så vidtgående beføjelser, for så vidt angår det ansvar, som kommunen har for skolerens udvikling. Disse spørgsmål må afklares i det almindelige kommunale tilsynssystem.

Troels Christensen (V) Anne-Mette Winther Christiansen (V) Britta Schall Holberg (V)
Tina Nedergaard (V) Ellen Trane Nørby (V) Martin Henriksen (DF) Søren Krarup (DF)
Carina Christensen (KF) fmd. Allan Niebuhr (KF) Christine Antorini (S) Kirsten Brosbøl (S)
Carsten Hansen (S) Bjarne Laustsen (S) Margrethe Vestager (RV) nfm. Bente Dahl (RV)
Thomas Krog (SF) Majbrit Berlau (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurin (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Bilag 1**Oversigt over bilag vedrørende L 170 omdelt efter afgivelse af betænkning**

Bilagsnr.	Titel
36	Henvendelse fra Johan Juul Jensen, Maine, USA
37	Betænkning afgivet den 9. maj 2006

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 170 stillet efter afgivelse af betænkning

Spm.nr.	Titel
58	Spm. om kommentar til henvendelse fra Johan Juul Jensen, Maine, USA, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå